

ตามไปดูการศึกษา นอกหลักสูตร : แนวคิดของ รมช.กระทรวงศึกษา ภายใต้สถานการณ์ปัจจุบัน

นำเสนอเมื่อ : 23 มิ.ย. 2559

เมื่อวันศุกร์ที่ 17 มิถุนายน 2559 ที่ห้องประชุมสำนักงานวิทยทรัพยากร อาคารมหาธีรราชานุสรณ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มีการจัดงานเสวนาวิชาการ 100 ปี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย : หลักสูตรบัณฑิตศึกษาค้นคว้าคิด ในงานนี้ เราได้ฟัง นพ.ธีระเกียรติ เจริญเศรษฐศิลป์ รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงศึกษาธิการ ปาฐกถาพิเศษ เรื่อง “บัณฑิตศึกษากับการพัฒนาประเทศสู่อนาคต” ซึ่งมีเนื้อหาที่น่าสนใจอย่างมากทีเดียว

จากเนื้อหาในการพูดทั้งหมด มีหลายช่วงตอนที่ รมช.ศึกษาธิการ กล่าวถึงความสำคัญของ “บัณฑิตศึกษา” โดยเฉพาะระดับปริญญาเอก ว่า บัณฑิต ในระดับนี้ ควรเป็น **Research Degree** คือ ควรเป็นผู้ชำนาญการในการทำวิจัยที่เชี่ยวชาญ และคิดในเรื่องที่ไม่มีคนคิด เพราะคุณค่าของทรัพยากรบุคคลในระดับนี้ จะมีผลกับการพัฒนาประเทศในอนาคตอย่างสูง ดังนั้นสถาบันอุดมศึกษาแต่ละแห่งจึงต้องตั้งความคาดหวังในการผลิต และพัฒนาการศึกษาตามบริบทของตนเอง ไม่จำเป็นต้องจัดการศึกษาเหมือนกันหมด ทุกมหาวิทยาลัยไม่จำเป็นต้องเป็นแบบจุฬาฯ สวนจุฬาฯ ก็ไม่จำเป็นต้องเป็นแบบ MIT แต่ทุกสถาบันควรกำหนดความคาดหวังและมุ่งไปสู่เป้าหมายที่กำหนดไว้ให้ได้ พร้อมทั้งจัดระบบตรวจสอบ เพื่อให้มั่นใจได้ว่ามุ่งไปสู่เป้าหมายอย่างมีคุณภาพจริงๆ โดยสถาบันแต่ละแห่งควรเป็นผู้กำหนดคุณภาพเอง และให้หน่วยงานต่างๆ ภายนอกเป็นเพียงหน่วยสนับสนุนการประเมินผลภายหลังการดำเนินงานมิใช่ให้ สมศ. หรือ สกอ. มาเป็นผู้กำหนดและตรวจสอบการดำเนินการอย่างนั้นอย่างนี้ ส่วนการเปิดหลักสูตรครุ เห็นว่าไม่ควรรบกวนการศึกษาของครู เพราะครูไม่ใช่ นักการศึกษาบางคนจบปริญญาเอกด้านประเมินผล แต่ทั้งชีวิตไม่เคยเป็นครูเลยทำให้มีหลักสูตรในสาขาวิชาที่ไม่จำเป็นจำนวนมาก และเห็นด้วยว่าการศึกษาระดับปริญญาเอก ไม่ควรมีการเรียนนอกเวลา

แนวคิดจากการพูดของ นพ.ธีระเกียรติ เจริญเศรษฐศิลป์ รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงศึกษาธิการ ในครั้งนี้ ปฏิเสธไม่ได้เลยว่า “นี่คือส่วนหนึ่งของภารกิจการศึกษาของประเทศที่ต้องทำ” ซึ่งมีอยู่ในจิตวิญญาณของ นักการศึกษาทุกคน ทั้งที่เป็นผู้บริหาร และผู้ปฏิบัติงาน แต่ไม่มีใครได้ออกมาใช้ให้เป็นรูปธรรม ซึ่งอาจจะเป็นเพราะ ไม่อยากเหนื่อย หรือขัดกับผลประโยชน์ของตัวเอง ก็ยากที่จะคาดเดาได้

สำหรับในเรื่องการสร้างมนุษย์ในสังคมให้ กลายร่างจาก คนธรรมดา เป็น ทรัพยากรมนุษย์ที่มีคุณค่า รมช.ศึกษาธิการ กล่าวด้วยว่า ต้องการให้สถานศึกษาทุกสังกัด สร้างมนุษย์ที่สมบูรณ์ กล่าวคือ ควรมีทั้งเรื่องของจิตใจ จิตวิญญาณ คุณธรรม หรือหมายถึงการเป็นคนดี ซึ่งพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงต้องการให้สถาบันการศึกษาสร้างคนดีให้บ้านเมืองมากมาย คำว่า “ความดี หรือ Goodness” แปลว่า “คุณธรรมพร้อมกับคุณประโยชน์” การที่คนจะมีประโยชน์ใดต้องมีวิทยาการมีความรู้ ดังเช่นพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวที่ว่า “เราจะปกครองแผ่นดินโดยธรรม เพื่อประโยชน์สุขแห่งมหาชนชาวสยาม”

ได้มีการยกตัวอย่างเพื่อให้มองเห็นภาพที่ชัดเจนขึ้น ว่า ทีมมหาวิทยาลัยแห่งหนึ่งในอินเดีย ที่ตนได้ไปดูงานเมื่อเร็วๆ นี้ พบว่าได้มีการพัฒนารูปแบบสัดส่วนการเรียนการสอนมาเป็นเวลากว่า 35 ปีแล้ว โดยมีสัดส่วนเวลาเรียนด้านวิชาการ 60% วัฒนธรรม 10% อารมณ์ 10% การบริการ 10% และพลศึกษา 10% และได้บูรณาการความเป็นเลิศทางวิชาการและคุณธรรมในระดับสูง

โดยเน้นการวิจัยและมีความร่วมมือในด้านการพัฒนาสังคม มีความเชื่อมโยงงานวิจัยกับนักศึกษาด้วย

และที่ควรจะเน้นเสียงให้หนักแน่นที่สุดที่จะทำให้คนฟังทั้งห้องต้องปรับมือกันสนั่นไหวคือ คำพูดที่กล่าวว่า ที่มหาวิทยาลัยของอินเดียแห่งนี้ สิ่งที่สำคัญคือให้เรียนฟรี จึงมีผลทำให้อัตราการแข่งขันสูงในระบบอุปถัมภ์ในการฝากเขาเรียน

เขามีอำนาจในการกำหนดรูปแบบการจัดการเรียนการสอนที่เน้นทั้งด้านสติปัญญาและควมมีคุณธรรมในระดับสูง พร้อมทั้งส่งเสริมให้มีความตระหนักและรับผิดชอบต่อสังคม

โดยนักศึกษาทุกคนต้องมีส่วนร่วมกิจกรรมรับใช้ชุมชนหรือหมู่บ้านต่างๆ เช่น การดูแลสุขภาพ สนับสนุนอาหาร การซ่อมแซมบ้านเรือน ดังเช่นอาสาชื้อวะอาสาของไทย

และจากการที่ได้พบเห็นมาตนจึงมีแรงบันดาลใจที่จะตั้งมหาวิทยาลัยรูปแบบเดียวกับอินเดียในประเทศไทย

เพื่อผลิตผู้นำที่ดีให้กับประเทศ และเพื่อให้เป็นตัวอย่างที่ดีของมหาวิทยาลัยอื่นๆ

ที่สามารถนำแนวคิดของมหาวิทยาลัยในอินเดียไปปรับใช้ตามบริบทที่เหมาะสมได้

และทั้งหมดนี้ คือ ส่วนหนึ่งของ

ผู้บริหารประเทศในขณะนี้ควรทำเป็นที่สุดจากอำนาจในการปกครองที่ท่านมีอยู่ในเวลานี้ เพราะหากไม่ใช่ท่านแล้ว ก็คงมองไม่เห็นว่อนาคตจะมีผู้ปกครองประเทศคนใดกล้าที่จะออกมาปฏิรูปบ้านเมืองได้เช่นทุกวันนี้

ที่มา: <http://www.naewna.com> และเว็บไซต์ ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ